

# Spolupráce 3 + 1 v oblasti zemědělství a lesnictví. O zkušenosti se tentokrát podělilo Dolní Rakousko

17.10.2023 - Eva Neuwirthová | Krajský úřad Kraje Vysočina

## **Tentokrát probíhalo setkání zástupců všech výše uvedených krajů v Dolním Rakousku.**

První den zástupci Dolního Rakouska představili Zemědělskou odbornou školu Obersiebenbrunn a závlahové pokusy, které škola realizuje společně s odborníky z univerzity v Boku. Pokusy byly založeny z důvodu probíhajících klimatických změn, protože v periodě 1991–2020 byla průměrná teplota 10,4 stupně Celsia a 555 mm srážek a po roce 2020 je teplota přes 11 stupňů Celsia. Pokusy byly založeny na Moravském Poli, nejúrodnější části Rakouska, kde se 30 % plochy využívá k pěstování zeleniny (např. mrkev, špenát, chřest, salát, brambory). Navíc je zde stabilní hladina podzemní vody. Byly založeny pokusy se systémem agrotechniky k posouzení zadržování vody v půdě a posuzovány čtyři varianty. V roce 2018 se připojely pokusy s různými způsoby zavlažování: kapénková závlaha, postřikovač, postřikovač s dlouhým ramenem, bez závlahy a posuzují se různé kombinace s rozdílnými plodinami.

Dále si zástupci jednotlivých krajů prohlédli lesní školku pro pěstování dřevin pro liniové prvky – biotopy. V lesní školce na výměře 4,8 ha jsou pěstovány dřeviny a keře s produkcí 20 tis. dřevin za rok. Vedle lesní školky bylo možné si prohlédnout zrealizovaný liniový prvek – biotop, který slouží jako větrolam, zároveň zadržuje vodu a slouží jako vhodné útočiště pro zvěř a ptactvo. Biotop je v podstatě pás půdy o šířce 8 m se stromy a keři a po obou stranách je ponechán pás bez porostu v šířce 5 m. Náklady na 1 ha liniového prvku jsou 35 000 euro, přičemž přes 90 % zaplatí spolková země a vlastník zaplatí max. 3 000 euro.

Ukázka toho, jak správně hospodařit s vodou a zároveň vypěstovat na Moravském Poli co nejvíce zeleniny byla předvedena u Dunajského kanálu vedle městečka Deutsch Wagram. V roce 1972 začaly velké odběry podzemní vody k zavlažování a hladina podzemní vody poklesla průměrně o 3 m. Z tohoto důvodu byl vybudován kanál, ze kterého odtéká voda přes usazovací rybníček samospádem do jímek – zasakovacích nádrží o rozloze 10 000 m<sup>2</sup>, aby se doplnilo množství podzemní vody z kanálu a zároveň se přes filtry čistí voda a zvyšuje její kvalita pro pitné účely sousední obce.

V roce 1870 byl zpracován projekt na Dunajský kanál, který zavlažuje okolní krajinu o rozloze 75 000 ha pro zemědělské účely – pěstování zeleniny. Celková plocha Moravského Pole je 100 000 ha a vodní plocha 1 400 000 m<sup>3</sup> vody.

Druhý den představili zástupci Dolního Rakouska projekt s názvem „drátovci“. Drátovci jsou larvy brouků čeledi kovaříkovitých (Elateridae) a na zemědělských plodinách škodí více než deset druhů drátovců, resp. kovaříků. U brambor vyžírají v hlízách dírký a chodbičky do různé hloubky podle druhu a velikosti larev, které jsou vyplněny tmavým trusem. Znehodnocují kvalitu hlíz a mohou do nich také zanášet některé původce hnilob. V roce 2018 se sklídilo v Dolním Rakousku okolo 500 000 t brambor, ale z toho bylo přes 100 000 t poškozeno drátovci a jedná se o škůdce, který v některých místech poškodí i více než třetinu úrody brambor.

V rámci projektu byly založeny pětileté pokusy. Rozpočet projektu je 2 mil. euro. Provádí se pokusy na poli i v laboratorních podmínkách. Byl navržen postup: střídání obilniny – meziploidy bylinné – bramborů, podržnout zeminu (strniště) do hloubky 5 cm a narušit ji, aby došlo k proschnutí půdy v

této vrstvě a k úhynu vajíček a larev drátovce. Meziplodinu zasít společně s patogenní houbou, která hubí drátovce. Nosič houby je chitin a chitosan. Meziplodiny se nejčastěji používají ve směsi: oves, meliorační křen, ozimá vykev, peluška. Bylo založeno 5 pokusných variant, aby se na základě výsledků vytvořila metodika – doporučení pro zemědělce ke správnému pěstování brambor se sníženým výskytem drátovců. Tento projekt byl zajímavý hlavně pro Vysočinu, která poškození hlíz brambor drátovci v menším rozsahu také řeší.

Na závěr dvoudenní výměny informací mezi kraji proběhla exkurze ve firmě Lamb Weston Holdings, Inc., což je americká potravinářská společnost, která je jedním z největších světových výrobců a zpracovatelů mražených hranolků, vaflí a dalších mražených bramborových výrobků. Denně zde vyrobí 15 mil. porcí hranolků. Společnost je postavena na výměře 8 ha a je největší v Rakousku. Také v této firmě řeší problémy s bramborami poškozených drátovci a kvalitní brambory dováží i z České republiky.

„Jednotlivé kraje z České republiky sdělily své aktivity a projekty v oblasti zemědělství a zkušenosti z těchto projektů. Přípravu dalšího setkání pracovní skupiny bude zajišťovat Kraj Vysočina a pozve zástupce ostatních krajů na zajímavý program předběžně v květnu příštího roku,“ připomíná krajský radní Pavel Hájek.

- Více informací: Eva Horná, odbor životního prostředí a zemědělství  
Krajský úřad Kraje Vysočina
- [tisk@kr-vysocina.cz](mailto:tisk@kr-vysocina.cz)

[https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4122740&id\\_org=450008](https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4122740&id_org=450008)